

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2009 - NR 1/47

W styczniu 2009 nad Bałtykiem (fot. A. Paczkowski)

- CEN w międzynarodowych programach	- Czy jestem nowoczesnym nauczycielem?
- Wyniki rankingu „Perspektyw” i „Rzeczpospolitej”	- Uczenie się jest nabywaniem doświadczeń
- Edukacja przyzwoita, czyli jaka?	- VII wystawa marynistyczna w Galerii „Centrum”
- Co znaczy nowoczesność w edukacji?	- Indeks „Nauczycielskiej Edukacji” z 2008 r.

Koszalin – styczeń / luty 2009

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Zimowy pejzaż Bałtyku	3
- Zimowe autorefleksje redakcyjne	3
- Anna KIEŁB, Anna WALKOWIAK, Udział CEN w międzynarodowym projekcie edukacyjnym	4
- Ranking polskich szkół ponadgimnazjalnych	6
- Przyzwoita edukacja, czyli jaka?	7
- Ferdynand Froissart - Projekt „Kodeksu ucznia”	8
- W marcu rusza IV edycja badania PISA	8
- Kluczowe treści - ogólne wymagania nowej podstawy programowej	9
- Co znaczy nowoczesność w edukacji?	10
- Czy jestem nowoczesnym, europejskim nauczycielem?	11
- Filmoteka szkolna dla gimnazjów i liceów	12
- Uczenie się jest nabywaniem doświadczeń	13
- Nowy dyrektor CKE w Warszawie	14
- Program komputerowy a style uczenia się. Artykuł, który warto przeczytać!	14
- Mirosława PESTKA, Jak łączę przyjemne z pożytecznym? - czyli zabawa w kino	15
- Nowy miesięcznik o pracy dyrektorów szkół - SEDNO	17
- Jest nowy numer kwartalnika „Awangarda w Edukacji”	17
- Marzena MLECZKO, O wykorzystywaniu książek w pracy z dziećmi w Przedszkolu nr 10 w Kołobrzegu	18
- Wioletta BARTOSZEWSKA, Dzień Babci i Dziadka w Przedszkolu nr 9 w Koszalinie	20
- Joanna ŻEPIELSKA, Scenariusze zajęć z edukacji globalnej	21
- „Szkola moich marzeń” - konkurs dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów	22
- VII ogólnopolska wystawa marynistyczna w Galerii „Centrum” w Koszalinie	23
- Indeks publikacji „Nauczycielskiej Edukacji” - 2008	26

Czy można jednak marzyć, gdy „pospolitość skrzeczy? Optymistyczną i interesującą odpowiedzią na to pytanie są słowa Heldera Kamery: Jeżeli marzy tylko jeden człowiek, pozostaje to tylko marzeniem. Jeżeli zaś będziemy marzyć wszyscy razem, będzie to już początek nowej rzeczywistości (1).

1. BANACH Cz., *Przyszłość edukacji*. [w:] *Strategia rozwoju Polski u progu XXI wieku*. Warszawa: Wydaw. „Elipsa” 2001.

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie,

ul. Ruszczyca 16, fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; Redakcja - 34-767-26. Internet: www.cen.edu.pl Poczta e-mail: jps51@tlen.pl

Redakcja: Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski, Marek Wardecki - zdjęcia, skład komputerowy - JPS

Współpraca: Jan Diaczuk, Irena Olszewska-Żywno, Urszula Rusiak, Anna Walkowiak

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

ZIMOWY PEJZAŻ BAŁTYKU

Nad brzegiem morza w styczniu (fot. Adam Paczkowski)

ZIMOWE AUTOREFLEKSJE REDAKCYJNE

Z oknem zima, czasem śnieg i mróz, a czasem pachnie przedwiośniem, ale za to nad brzegiem morza jest wręcz uroczo. Można polecić - tam można się hartować i nabierać sił do pracy. Za nami zimowe ferie szkolne. Czas ładnie zacząć drugi semestr roku szkolnego 2008/2009. Przed nami nowe zadania i wyzwania związane ze zmianami projektowanymi przez MEN. Nowa podstawa programowa jest podpisana, a dyskusja nad nią trwa. Czy uda się zrealizować jej piękne motto - **Szkoła przyjaźnie wymagająca**. Stąd kilka zdań o głównych treściach programowych i kluczowych kompetencjach nauczyciela.

Jeszcze jesienią 2008 roku CEN rozpoczęło prace w ramach współpracy międzynarodowej programu Grundtvig, którego głównym tematem jest **Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego** (szerzej na str. 4-5). Jaki powinien być nowoczesny nauczyciel w UE? Ważnym i aktualnym tematem są działania kreatywne i innowacyjne w szkole oraz pedagogiczna twórczość nauczycieli. Stąd numer 1/47 miał się rozpocząć rozmową z redaktorem naczelną „TRENDY - Uczenie się w XXI w.”, Teresą Kosiarek o kreatywności, nowoczesności i poznawaniu siebie. Może będzie w numerze następnym.

Prezes Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych dr Leszek Pawełski ze Szczecinka jest redaktorem naukowym nowej książki o nowoczesności w edukacji i nauczycielu szkoły XXI wieku, pt. *Nowoczesność w edukacji* (s.10), do której warto zajrzeć i przestudiować! Niektórzy autorzy książek edukacyjnych dla nauczycieli namawiają nas do autorefleksji. Uważają, że nauczyciel współczesny powinien być **nowoczesny, kompetentny, „europejski”** (s.11). Autorefleksji sprzyja właściwie każdy czas, a niektórzy po prostu lubią się jej oddawać, zaś zimą ogarnia ona pewnie wszystkich. Psychologowie ostrzegają, że właśnie w styczniu - lutym, w środku zimy, najczęściej dopada nas depresja i zwątpienie. Warto temu zapobiegać! Z nadzieją czekamy również na święta Wielkanocy i nadchodzące przedwiośnie, gdyż znów **zaczyna się coś nowego**. Warto o tym pomyśleć i zastanowić się, jak to nowe wykorzystać najlepiej, ciekawiej niż dotąd i bardziej skutecznie?

MEN ogłosiło, że rok szkolny 2008/2009 będzie **Rokiem przedszkolaka**. Czy faktycznie sześciolatki pójdą od września do szkoły? Dyskusja trwa. Czy jest to dobry pomysł, czy może kolejny wymóg UE? O edukacji dzieci przedszkolnych pisze w tym numerze Marzena Mleczko z Przedszkola Miejskiego nr 10 w Kołobrzegu i Wioletta Bartoszewska z Przedszkola nr 9 w Koszalinie - warto zajrzeć!

dr Julian P. Sawiński – redaktor naczelny

UDZIAŁ CEN W MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTACH EDUKACYJNYCH

W ramach programu Grundtvig 2008-2010 czworo przedstawicieli Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie (S. Turowski - dyrektor CEN, A. Walkowiak – polski koordynator, A. Kielb, M. Płóciennik) wzięło udział w dniach 7 - 11 grudnia 2008 r. w wizycie roboczej w Konyi w Turcji. Projekt nosi tytuł: PROTFOlio KOMPETENCJI KLUCZOWYCH NAUCZYCIELA EUROPEJSKIEGO. Jego celem jest określenie kompetencji nieakademickich, przeprowadzenie badań z zakresu posiadania przez nauczycieli kompetencji nieakademickich oraz opracowanie uniwersalnego dla wszystkich krajów protfolio. Koordynatorem projektu jest hiszpańska placówka: **Centro de Profesores de Tomelloso CEP**, a uczestnikami:

1. Pluganes Suaugusiuju Svetimo Centras - Litwa
2. Kenya II Millii Egitium Mudurlugu w Konyi - Turcja
3. Balkan Plan Ltd w Sofi - Bułgaria
4. Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie - Polska

W ramach pierwszej w tym projekcie wizyty zostały omówione systemy edukacyjne w poszczególnych krajach oraz zasady kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Nie zabrakło również zabaw integrujących grupę, co miało sprzyjać efektywniejszej współpracy. W grupach roboczych powstały listy kompetencji nieakademickich, potrzebnych nauczycielowi w pracy. W kolejnym miesiącu zostanie przygotowany kwestionariusz ankiety, badający posiadanie wyodrębnionych kompetencji przez nauczycieli w poszczególnych krajach.

Oprócz pracy nad projektem mieliśmy okazję uczestniczyć w tradycyjnych tureckich świętach, w ramach których odbyło się spotkanie z władzami miasta oraz niezapomniany pokaz wirujących Derwiszy. Dawniej byli to zakonnicy, którzy w rytualnym tańcu jednoczyli się z Allachem. Obecnie grupa artystów odtwarza taniec, wirując wokół własnej osi w rytm muzyki obrzędowej. Takie pokazy odbywają się tylko 2 razy w roku, więc trafiła nam się nie lada gratka.

Uczestnicy studyjnego spotkania w Konyi w Turcji (fot. Arch. CEN)

UDZIAŁ CEN W MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTACH EDUKACYJNYCH - cd.

DG Edukacja i Kultura

Program „Uczenie się przez całe życie” Grundtvig

W ramach poznawania kultury i tradycji orientalnych odwiedziliśmy Muzeum największego filozofa tureckiego Mevlana. Są w nim zgromadzone grobowce myślicieli z XIII w. oraz samego Mevlana. Jest to jednocześnie muzeum, skupiające najstarsze, bardzo bogato zdobione księgi Koranu. Dla wielu Turków jest to miejsce kultu. Tak jak meczet, w którym mogliśmy wysłuchać modłów i porozmawiać z imamem.

Mieliśmy także okazję zwiedzić ruiny najstarszego na świecie miasta, liczącego 9 tysięcy lat. Cechą charakterystyczną tego budownictwa jest to, że do domu wchodziło przez dach, a kiedy dom popadał w ruinę, nowy budowano na starym. Obok tych zabytków mieliśmy okazję poznać nową Konyę, bardzo zresztą podobną do europejskich wielkich miast.

Posmakowaliśmy również tradycyjnych przysmaków w tureckim barze, w domu jednego z naszych partnerów oraz na bardzo eleganckiej kolacji, w czasie której siedzi się boso i po turecku. Gospodarze bardzo troszczyli się o nas, zapewnili nam wspaniałe warunki pobytu i pozwolili posmakować odrobiny Orientu (1).

1. KIEŁB A., WALKOWIAK A., *Orientalne klimaty* - www.cen.edu.pl

Anna Kielb, Anna Walkowiak - nauczyciele konsultanci CEN

Wywiady z ciekawymi ludźmi przeprowadzone do „Nauczycielskiej Edukacji” w roku 2008

1. O wyrównywaniu edukacyjnych szans dzieci wiejskich. Rozmowa z Anną Piotrowicz – dyrektorem SP w Biesiekierzu. „NE” 2008 nr 1/42, s.4-5.
2. O samorządności w szkole. Rozmowa z Bogdanem Ubrankiem, opiekunem samorządu uczniowskiego w Szkole Podstawowej nr 1 w Szczecinku. „NE” 2008 nr 2/43, s.4-6.
3. O edukacji kulturalnej. Rozmowa z Ryszardem Tarnowskim - przewodniczącym Komisji Kultury RM w Koszalinie. „NE” 2008 nr 2/43, s.20.
4. O aktualnych problemach rozwoju zachodniopomorskiej oświaty. Rozmowa z Krzysztofem Rembowskiem - zachodniopomorskim wicekuratorem oświaty w Koszalinie. - www.cen.edu.pl - „Informacja pedagogiczna”.
5. O współpracy z CEN w Koszalinie. Rozmowa z Małgorzatą Chylą - prezesem ZNP Oddziału w Koszalinie - www.cen.edu.pl - „Informacja pedagogiczna”.
6. O nowoczesności nauczyciela i edukacji oraz działaniach Polskiego stowarzyszenia Nauczycieli Twórczych. Rozmowa z dr Leszkiem Pawelskim - prezesem Krajowego Zarządu Stowarzyszenia w Szczecinku. „NE” 2008 nr 3/44, s.4-6.
7. O edukacji przedszkolnej i sześciolatkach w szkole. Rozmowa z Anną Poznańską - dyrektorką Przedszkola nr 13 w Koszalinie. „NE” 2008 nr 4/45, s.4-6.
8. O edukacji biologicznej i ekologicznej, kreatywności i poznawaniu siebie. Rozmowa z profesorem Wiesławem Stawińskim z Krakowa. „NE” 2008 nr 5/46, s.4-5. (x)

X- wszystkie wywiady są prezentowane na stronie - www.cen.edu.pl - „Informacja pedagogiczna - Nowe wywiady”.

RANKING POLSKICH SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

W styczniu b.r., po raz jedenasty, ogłoszono wyniki corocznego rankingu tworzonego przez Redakcję „Perspektyw” i „Rzeczpospolitej”. Pierwsze miejsce po raz szósty zdobyło **XIII LO w Szczecinie**. Z naszego regionu najwyższe miejsce, tradycyjnie, zajęło **I Liceum Ogólnokształcące im. St. Dubois** w Koszalinie. Spośród 7 tysięcy szkół ponadgimnazjalnych na liście znalazły się 384 placówki, które w roku szkolnym 2007/2008 miały przynajmniej 2 laureatów lub finalistów olimpiad przedmiotowych na stopniu centralnym.

Wyjście do budynku I LO im Stanisława Dubois w Koszalinie (fot. A.P.)

Najwyżej notowane polskie licea 2009 - wyniki ww. rankingu

1. XIII Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie - **na pierwszym miejscu po raz szósty z rzędu**.
2. XIV LO im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu
3. V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie
4. I LO im. Mikołaja Kopernika w Łodzi
5. Gimnazjum i Liceum Akademickie w Toruniu
6. III LO im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni
7. I LO im. Adama Mickiewicza w Białymstoku

Najwyżej notowane koszalińskie szkoły ponadgimnazjalne 2009 - wyniki rankingu

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Dubois w Koszalinie - **miejsce 27**, na najwyższym miejscu w regionie po raz kolejny i 2 miejsce w województwie zachodniopomorskim;
 2. II LO im. Władysława Broniewskiego w Koszalinie - **miejsce 133** w Polsce i 6 miejsce w województwie zachodniopomorskim;
- W rankingu znalazły się także: I LO im. ks. Elżbiety w Szczecinku - miejsce 219; Zespół Szkół im. Oskara Lanego w Białym Borze - miejsce 320 oraz ZS. im Stanisława Staszica w Połczynie Zdroju - miejsce 342.

Proszę przyjąć serdeczne gratulacje od Redakcji „Nauczycielskiej Edukacji”.

1. www.kuratorium.szczecin.pl; 2. www.gk.pl

PRYZWOITA EDUKACJA, CZYLI JAKA?

Przyzwoita edukacja jest podstawowym prawem każdego człowieka - twierdzą w Unii Europejskiej. Jak to prawo jest stosowane w RP? Jak wygląda polska edukacja na tle innych państw Europy? Czy Polska powinna coś nadrobić w jakości szkolnego kształcenia - a jeśli tak, to co? Zakaz stosowania kar cielesnych, zapewnienie dzieciom edukacji na wysokim poziomie oraz powszechny dostęp do żłobków i przedszkoli - to podstawowe prawa obywatelskie, jakie powinny przysługiwać każdemu obywatelowi w Unii Europejskiej – uznał Parlament Europejski (1).

Polska ma sporo do zrobienia, by zapewnić dzieciom odpowiednią jakość kształcenia. Pod wieloma jednak względami nasza powszechna i publiczna oświata wyróżnia się na tle europejskim. Parlament Europejski zajął się dwoma znaczącymi dla oświaty i wychowania dokumentami – raportem w sprawie przestrzegania praw podstawowych przez państwa członkowskie oraz rezolucją dotyczącą „uczenia się przez całe życie na rzecz wiedzy, kreatywności i innowacji – realizacja programu prac „Edukacja i szkolenie 2010”. Oba dokumenty wyznaczają standardy dotyczące kształcenia młodzieży i polityki państwa wobec najmłodszych. Warto zderzyć niektóre postulaty z polską rzeczywistością.

Równe szanse

Parlament Europejski - *zauważa, że dostępność opieki nad małymi dziećmi poprzez instytucje zbiorowe (żłobki, szkoły) stanowi jeden z najlepszych sposobów rozwiązania problemu godzenia życia rodzinnego z zawodowym i zapewnienia w tym wczesnym okresie rozwoju dziecka równych szans i społecznienia*” (1). W tej dziedzinie Polska przeżywa prawdziwy dramat. Z wychowania przedszkolnego korzysta w naszym kraju ledwie **28 % dzieci**, co plasuje Polskę na ostatnim miejscu w UE. Średnia unijna to 84 %. Raczej nie mamy szans na wypełnienie nałożonego na wszystkie państwa wspólnoty obowiązku objęcia w 2010 r. wychowaniem przedszkolnym co najmniej 90 % dzieci. Polska zajmuje również ostatnie miejsce w statystykach UE, jeśli chodzi o liczbę miejsc w żłobkach. Z tej formy opieki korzysta w naszym kraju zaledwie **2 % dzieci** w wieku do 3 lat. Średnia unijna wynosi zaś 26 %.

Jak na razie, przedszkoli w Polsce nie przybywa. Rząd nie chce też wziąć ich na utrzymanie w ramach subwencji oświatowej. W zamian rozpowszechnia tzw. alternatywne przedszkola, będące jedynie namiastką tych tradycyjnych, prawdziwych placówek. Rezolucja PE w sprawie „**uczenia się przez całe życie**” wzywa tymczasem „państwa członkowskie do uczynienia kształcenia przedszkolnego obowiązkowym” (1).

Wychowanie seksualne

Parlament Europejski podkreśla - *potrzebę podniesienia świadomości społecznej na temat prawa do zdrowia seksualnego i w zakresie rozrodczości oraz wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiedniego wychowania seksualnego (...)*. MEN proponuje w reformie programowej wprowadzenie do planów lekcji uczniów szkół podstawowych (od IV kl.), gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie” po 1 godzinie co dwa tygodnie. Dla porównania na spotkania klasowe i etykę MEN proponuje wydzielić po 1 godzinie w tygodniu, a na religię – 2 godziny.

Zakaz kar cielesnych

PE zwraca się do 13 państw członkowskich nieposiadających przepisów w tym zakresie o wprowadzenie całkowitego zakazu kar cielesnych. Zgodnie z badaniem ONZ z 2006 r., kary cielesne to najbardziej rozpowszechniona forma przemocy wobec dzieci. Zapowiadanego przez premiera Donalda Tuska projektu zakazującego stosowania przemocy w stosunku do dzieci jak nie było, tak nie ma. Według specjalistów, przysłowiowego „**klapsa**” **doświadcza 70 % dzieci**, a solidnego lania kończącego się w skrajnych przypadkach tragedią – 26 % „małolatów”.

„Nie” dla wyzysku i biedy

PE kładzie nacisk na konieczność zagwarantowania tego, żeby wszystkie strategie polityczne na szczeblu UE i krajowym uwzględniały wyeliminowanie wszelkich form pracy dzieci. Uważa, że całodniowa edukacja jest najlepszym środkiem, by rozwiązać ten problem, z jednej strony, aby zapobiec tego typu nadużyciom, z drugiej zaś, aby przerwać zakłęty krąg analfabetyzmu i ubóstwa... (1).

1. SKURA P., *Przyzwoita edukacja to prawo podstawowe w UE. W pogoni za Europą*. „Głos Nauczycielski” 2008 nr 51.

W marcu rusza IV edycja badania PISA

W marcu br. rozpocznie się w Polsce badanie podstawowe w ramach IV edycji międzynarodowego programu oceny wiedzy i umiejętności uczniów znanego jako program PISA. Odbędzie się w blisko 400 szkołach publicznych i niepublicznych (gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych) wylosowanych z terenu całego kraju. Badanie to realizować będzie Instytut Filozofii i Socjologii PAN na zlecenie MEN. Badanie PISA 2009 w Polsce będzie dotyczyło **kompetencji czytania oraz kompetencji matematycznych i naukowych 15-latków**. Dodatkowym projektem będzie badanie kompetencji czytania elektronicznego. Ponadto planowana jest tzw. opcja krajowa programu PISA 2009 – badanie polskich uczniów szkół ponadgimnazjalnych (przy użyciu testów PISA) (x).

X-Źródło: „Głos Nauczycielski”, 19.01.2009 r.

Bicie dzieci będzie prawnie zakazane

Kary cielesne wobec dzieci będą zakazane – poinformował premier Donald Tusk. Rząd przyjął projekt nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzającej do polskiego prawa karnego odpowiednie przepisy. Projekt jednoznacznie mówi, iż bicie dzieci jest w Polsce zakazane – ogłosił szef rządu. Premier wskazał też, że projekt plus wielka kampania edukacyjna, wychowawcza, przyczyni się do tego, że w Polsce dzieci nie będą musiały bać się swoich rodziców, nie będą bite, a w najdrastyczniejszych przypadkach nie będą zabijane – dodał. Zgodnie z projektem, pracownicy socjalni będą mogli odbierać dziecko nietrzeźwym bądź znajdującym się pod wpływem narkotyków rodzicom. Sprawcy przemocy w rodzinie będą ponadto musieli uczestniczyć w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych. (1)

X-Bicie dzieci będzie prawnie zakazane - GN z 3.02.2009

ROK 2009 JEST ROKIEM ASTRONOMII

ONZ ogłosiło rok 2009 Rokiem Astronomii. Mija właśnie 400 lat od zastosowania przez Galileusza pierwszego teleskopu do obserwacji nieba. Celem obchodów tego roku jest zwiększenie zainteresowania społeczeństw, a w szczególności dzieci i młodzieży, astronomią oraz nauką w ogóle. Ważnym celem obchodów tego roku jest także wskazanie różnorodnych korzyści, jakie ludzkość odnosi z poznawania Wszechświata, gwiazd i innych planet oraz uprawiania i wykorzystywania osiągnięć nauki. (Red.)

KODEKS, KTÓRY WARTO POZNAĆ!

Ferdynand Froissart - Projekt – Kodeks ucznia. „Dyrektor Szkoły” 2009 nr 1

Artykuł przedstawia projekt „Kodeksu ucznia”, który powstał pod kierownictwem dra Ferdynada Froissarta - wicekuratora gdańskiej oświaty w latach 1990-1996, przy szerokiej współpracy z politykami, urzędnikami administracji samorządowej i rządowej, związkowcami, działaczami organizacji pozarządowych, nauczycielami akademickimi.

W **uzasadnieniu inicjatywy** czytamy: *W edukacji szkolnej - niezwykle ważnej, a zarazem skomplikowanej i misternej sferze aktywności ludzkiej - biorą udział trzy podmioty: uczniowie, nauczyciele i rodzice, a w sytuacjach szczególnych dochodzi również do głosu środowisko lokalne czy nawet całe społeczeństwo. Obecna praktyka dowodzi, że w dyskusjach nad wychowaniem dominuje oddziałujący destrukcyjnie na pracę szkoły - mający najczęściej na uwadze własny interes wypowiadającego się - populizm. Dzieje się tak dlatego, ponieważ w procesie wychowawczym brakuje obowiązujących w całej Polsce **wspólnych zasad postępowania**, szczególnie w sytuacjach trudnych pod względem wychowawczym – „Kodeksu ucznia”. Czy można sobie wyobrazić korzystanie z sieci dróg, szczególnie w dużych aglomeracjach miejskich, bez obowiązującego w całym kraju „Kodeksu drogowego”? Podobnie nie sposób wyobrazić sobie prawidłowej edukacji w szkołach bez wysokiej rangi zespołu przepisów, pozwalających na wyegzekwowanie założeń procesu wychowawczego. W niektórych placówkach „Kodeks ucznia” obowiązuje, lecz fakt, że może on istnieć lub nie, mówi sam za siebie. O prawach i obowiązkach, nagrodach i karach mówi się w opracowanych w danej szkole - a więc niskiej rangi - statutach bądź regulaminach szkolnych. Jeśli się do tego doda dowolną interpretację owych zapisów, to widać jak na dłoni brak wyrazistych zasad postępowania (...)*

KLUCZOWE TREŚCI - OGÓLNE WYMAGANIA EDUKACYJNE W NOWEJ PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

W dotychczasowej Podstawie programowej kształcenia ogólnego (...) (1999,2002) za kluczowe treści edukacyjne (uczenia się, nauczania, kształcenia, wychowania) zwane najczęściej kluczowymi kompetencjami ucznia, lub kluczowymi umiejętnościami ogólnym ucznia, uznano: **uczenie się, myślenie, doskonalenie się, poszukiwanie informacji, działanie praktyczne, komunikowanie się, współpracę oraz rozwiązywanie problemów i konfliktów społecznych.**

Założenia obecnej reformy programowej koncentrują się na bardzo trafnym i nośnym hasle: **Szkoła przyjaźnie wymagająca**. Zakłada koncentrację treści edukacyjnych na wymaganiach wobec ucznia na poszczególnych etapach edukacji. Przedstawiono w niej opis zmian potrzebnych w systemie edukacji. Wskazuje się m.in. na potrzebę równego startu w szkole podstawowej. Ważne jest, że ogólne wymagania korespondują z dotychczasowymi ogólnymi kompetencjami ucznia, które wprowadziła do polskiej szkoły reforma systemu edukacji sprzed 10 lat.

Ogólne wymagania edukacyjne, np. w klasach IV-VI, są zawarte w następujących treściach. Uczeń:

- 1/ odbiera i tworzy wypowiedzi oraz wykorzystuje zawarte w nich informacje - **KREATYWNOSĆ**;
- 2/ pozyskuje, selekcjonuje, przetwarza i wykorzystuje informacje - **ODBIÓR I TWORZENIE INFORMACJI**;
- 3/ uczy się samodzielnie - **UCZENIE SIĘ**;
- 4/ rozumuje i argumentuje - **MYŚLENIE**;
- 5/ planuje działania - **DZIAŁANIE**;
- 6/ tworzy strategie rozwiązywania problemów - **ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW**;
- 7/ posługuje się technologiami - **POSŁUGIWANIE SIĘ KOMPUTEREM**;
- 8/ bezpiecznie bierze udział w aktywności fizycznej i rozumie jej znaczenie dla zdrowia - **AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA I ZDROWIE** (cdn.)

Młodzież SP w Trzyglowie poznaje życie w Bałtyku (fot. B. Kozłowska)

CO ZNACZY NOWOCZESNOŚĆ W EDUKACJI?

KSIĄŻKA, KTÓRĄ WARTO PRZECZYTAĆ! Leszek PAWELSKI (red.), *Nowoczesność w edukacji*.
 Szczecinek: Wydaw. Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych 2008

- Jak rozumieć nowoczesność w edukacji?

Nowoczesność rozumie się różnie. Zwykle jednak jest to cecha dość łatwo dostrzegalna, wyraźna i często zaskakująca oraz dla wielu pożądana. W edukacji są to, albo te wszystkie jej elementy (reformy, programy, metody pracy, środki dydaktyczne, technologie informacyjne ...), które w projektowaniu, realizacji i efektach - przynoszą wyższą jakość i efektywność uczenia się i nauczania, albo też - znacznie szerzej - wszystkie nowe sprawy, strategie i urządzenia - nowości, nowinki, innowacje, nowe pomysły, projekty itp.

L. Pawelski - redaktor naukowy ww. książki - we wstępie, próbuje wyjaśnić pojęcie nowoczesności w edukacji przywołując definicję słownikową. Píše, że: *W filozofii jest to **postawa zakładająca prymat rozumu** jako transcendentalnej formy społecznej. Nowoczesność charakteryzują postawy, których wspólnym mianownikiem jest swoista, nowa świadomość czasu. Świadomość ta wyraża się w metaforze awangardy. Awangarda, czyli zdobywanie nieznanego terenu, wystawianie się na niebezpieczeństwo niespodziewanych, zaskakujących spotkań, podbijanie nie zdobytego obszaru przyszłości.*

Niektórzy nowoczesność w edukacji rozumieją jako posługiwanie się nowoczesnymi narzędziami przekazu informacji. Ono jednak nie może lekceważyć lub pomijać treści tego przekazu. Przecież niezależnie od zachwyty nowymi technologiami informacyjnymi, warto mieć świadomość, że to właśnie treści edukacyjne są w edukacji najważniejsze. A jakie treści kształcenia należy uznać za nowoczesne? Być może, są to te treści kształcenia (cele, zadania, materiał nauczania i wymagania), które trafnie i rzetelnie **przygotowują odbiorcę do życia w „nowych” czasach**. Bardzo słusznie zauważa się, że aspekt technologiczny (narzędziowy) temu sprzyja, ale nie może być do niego ograniczony.

- Do kogo kierowana jest praca o nowoczesności w edukacji?

Proponowana książka jest już trzecią pracą zwartą wydaną przez PSNT. Jest interesująca z kilku względów, a przede wszystkim, dlatego że traktuje o nowoczesności edukacji. Wyraźnie jest skierowana do osób zajmujących się problemami planowania i realizacji zmian, reformatorów i decydentów, ale także nauczycieli praktyków. W wielu miejscach odnosi się do obserwowanych efektów zreformowanej polskiej szkoły, będącej u progu kolejnych zmian. Zawiera ponad dwadzieścia wartościowych i ciekawych artykułów różnych autorów: profesorów i doktorów pedagogiki, nauczycieli praktyków i działaczy oświatowych.

- Jakie problemy prezentuje ww. książka?

Książka składa się z czterech głównych rozdziałów, które przedstawiają:

1. **Nowoczesność w organizacjach edukacji** - red. naukowa dr Leszek PAWELSKI, w tym m.in.:
 - 1.1. Nowoczesna edukacja wymaga odważnych reform - prof. Czesław BANACH;
 - 1.2. Rozwiązania technologiczne i modele kształcenia na odległość - prof. Marian KOPCZEWSKI;
2. **Nowoczesność w pracy nauczyciela** - red. naukowa prof. Marian KOPCZEWSKI, w tym:
 - 2.1. Innowacyjność nauczycieli - Marek KAZIMIEROWICZ;
 - 2.2 Ku nowoczesności menedżerów oświaty w XXI wiek (zmiana - system - jakość) - dr Piotr KOWALIK;
 - 2.3. Jakiego nauczyciela potrzebuje szkoła XXI wieku? - dr Julian P. SAWIŃSKI;
 - 2.4. Wybrane aspekty sylwetki współczesnego nauczyciela nowatora - dr Lidia WOLLMAN.
3. **Ku nowoczesności w wychowaniu** - redakcja naukowa Marek KAZIMIEROWICZ, w tym m.in.:
 - 3.1 W stronę innowacji i przeciw e-barierom - prof. Katarzyna BOCHEŃSKA-WŁOSTOWSKA;
 - 3.2. Uczniowskie prawa w szkole - Bogdan URBANEK;
 - 3.3. Czynniki wpływające na kształtowanie się preferencji zawodowych - dr Arkadiusz SZCZEPANIAK.
4. **Od teraźniejszości ku przyszłości** - red. naukowa Bogdan URBANEK, w tym m.in.:
 - 4.1. Współczesny nauczyciel wobec wyzwań nowoczesnej edukacji - Maryla BOĆKOWSKA;
 - 4.2. Wybrane problemy procesu starzenia się człowieka - prof. Czesław BANACH;

Praca zawiera także kilka recenzji nowych książek o edukacji i streszczenie artykułów w języku angielskim oraz informacje o autorach. Warto przeczytać! (JPS)

KARTA AUTOREFLEKSJI I SAMOOCENY

CZY JESTEM NOWOCZESNYM, EUROPEJSKIM NAUCZYCIELEM?

Lp.	Kluczowe kompetencje europejskiego nauczyciela (X) - jakim stopniu potrafisz:	Samoocena: 1 2 3 4 5 6	Autosugestie, uwagi - wnioski dla siebie samego (1,2)
1	Rozbudzić i rozwijać kreatywność u swoich uczniów i innych ludzi na zajęciach oraz w codziennym życiu?		Warto poznać zasady i strategię kreatywnego uczenia się.
2	Sprawnie wykorzystywać różne informacje, gromadzić, przetwarzać, udostępniać je w realizacji nowych zadań?		
3	Nauczyć uczniów stosowania różnych strategii samodzielnego uczenia się?		
4	Akcentować w szkolnej pracy racjonalne rozumowanie i argumentowanie - budować szkołę myślenia?		
5	Nauczyć planowania działań związanych z uczeniem się, edukacją, pracą nad sobą i własnym rozwojem?		
6	Sprawnie posługiwać się nowoczesnymi technologiami - komputerem, Internetem...?		
7	Rozwiązywać problemy edukacyjne, dotyczące nauczanego przedmiotu (biologiczne, chemiczne) oraz wychowawcze?		
8	Przekonać uczniów o potrzebie podejmowania aktywności fizycznej i dbania o zdrowie swoje oraz innych?		

x- Wynik w postaci 8x6=48 w ww. ocenie cech świadczy o bardzo wysokim poziomie rozwoju ww. kluczowych kompetencji nauczycielskich. Czy jest on najbardziej pożądanym w szkole i życiu?

1.SAWIŃSKI J. P., *O nowej podstawie programowej biologii*. „Biologia w Szkole” 2008 nr 6, s.51-60.

2.SAWIŃSKI J. P., *Kluczowe treści uczenia - ogólne wymagania edukacyjne (graf)*. „Nauczycielska Edukacja” 2008 nr 5.46, s.7.

ARTYKUŁ, KTÓRY WARTO PRZECZYTAĆ!

Katarzyna MALESZAK, *Zagadki pamięci*. „Biologia w Szkole” 2009 nr 1, s.36-40

Do uczenia się jest potrzebna pamięć - to wiemy, ale - czy rozumiemy, jaką naprawdę pełni w nim rolę i czym jest? Często używa się słowa typu: pamiętam, zapomniałem, nie mogę sobie przypomnieć itp. Niektórzy alarmują, że: *Uczniowie uczą się na pamięć*. Co to jest pamięć i co wpływa na nią? Czy można poprawić ludzką pamięć i jak ją ćwiczyć?

- **Czym jest pamięć?** To pytanie nauka stawia sobie od dawna. Potrafi nazwać sam proces w momencie, kiedy on zachodzi, uchwycić czas, kiedy ktoś zapamiętuje informację, odczucia czy wrażenia. Ale ważne jest, żeby zrozumieć, co dzieje się wtedy w naszym mózgu? Jakie reakcje chemiczne muszą zajść, żeby pozostał trwały ślad, możliwy do przywołania w każdym momencie? To są właśnie pytania, którymi rozpoczyna się ww. artykuł. *Problemy te fascynują neurobiologów już od dziesiątków lat. Według najnowszej definicji pamięć to zdolność do rejestrowania i ponownego przywoływania wrażeń zmysłowych, skojarzeń czy informacji. Przez długie lata potrafimy „przechowywać” w naszych mózgach wrażenia, jakie wywarły na nas silne przeżycia (np. atak wściekłego psa, trzęsienie ziemi), ale także dziesiątki adresów, twarzy i nazwisk.*

- **Jakie są rodzaje ludzkiej pamięci?** Psychologia wyróżnia różne rodzaje ludzkiej pamięci. Tradycyjny podział, opierający się na zależnościach czasowych, wyróżnia pamięć sensoryczną, krótkotrwałą oraz długotrwałą. Artykuł omawia je i prezentuje najnowsze wyniki badań nad pamięcią. Warto przeczytać! (JPS)

FILMOTEKA SZKOLNA DLA GIMNAZJÓW I LICEÓW

55 wybitnych polskich filmów, wśród nich dzieła Andrzeja Wajdy, Andrzeja Munka i Andrzeja Jakimowskiego, trafi na płytach DVD do 14 tys. polskich gimnazjów i liceów - w ramach inaugurowanego w styczniu projektu "Filmoteka szkolna". Projekt, realizowany pod patronatem ministra kultury i dziedzictwa narodowego, jest wspólnym przedsięwzięciem Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (PISF), Polskiego Wydawnictwa Audiowizualnego oraz resortu kultury. Jego cel to uczenie polskiej młodzieży "świadomego i krytycznego obcowania ze sztuką filmową". Wysyłanie filmów do szkół już rozpoczęło.

Na Ryнку Głównym w Krakowie - piękno architektury, osobiste wspomnienia czy może to polskość? (fot. Miłosz Janczewski)

„Filmoteka szkolna” to zestaw 26 lekcji tematycznych na płytach DVD. Na każdą lekcję składa się film fabularny oraz film dokumentalny lub animowany, nagranie z komentarzem filmoznawcy prof. Tadeusza Lubelskiego, a także etiuda filmowa zrealizowana przez studentów łódzkiej "filmówki". Na płytach umieszczono łącznie 55 filmów, m.in. "Popiół i diament" Wajdy, "Eroikę" Munka, "Zmruż oczy" Jakimowskiego. Każdej płycie towarzyszy broszura, zawierająca m.in. omówienie filmów. Wyboru filmów dokonał zespół 40 specjalistów z zakresu filmoznawstwa, kulturoznawstwa, medioznawstwa, psychologii i pedagogiki.

„Przygotowany materiał dydaktyczny ma nauczyć młodzież świadomego i krytycznego obcowania ze sztuką filmową, a także rozpoznawania środków wyrazu i instrumentów formalnych, którymi posługuje się film. Pozwala zrozumieć rolę twórczości filmowej w życiu społecznym i artystycznym - jej udział w dyskursie o kondycji państwa, historii, człowieku, twórczości” - wyjaśniono w informacji prasowej PISF.

„Filmoteka szkolna” ma otwartą formułę, dzięki temu umożliwia prowadzenie zajęć w zróżnicowany sposób, zarówno w systemie lekcyjnym, jak i pozalekcyjnym (koła zainteresowań, szkolne dyskusyjne kluby filmowe). Mogą z niej korzystać nauczyciele wielu przedmiotów - języka polskiego, wiedzy o sztuce, historii czy wychowania obywatelskiego”. Od 10 stycznia działać ma ponadto specjalna strona internetowa związana z projektem, pod adresem www.filmotekaszkolna.pl. Projekt będzie realizowany w 14 tys. polskich gimnazjów i liceów z całej Polski. W siedmiu wybranych miastach - Wrocławiu (Zespół Szkół nr 1), Poznaniu (V LO im. K. Potockiej), Łodzi (XXXIV LO im. K. Kieślowskiego), Warszawie (VII LO im. J. Słowackiego), Krakowie (XXIX LO im. K. Kieślowskiego), Gdańsku (Gimnazjum nr 20) i Lublinie (I LO im. S. Staszica) - w dniach 12-23 stycznia odbędą się uroczyste inauguracje projektu. W ich ramach organizowane będą konferencje prasowe oraz lekcje pokazowe w szkołach.(x)

X-PAP, GN z 07.01.2008

UCZENIE SIĘ JEST NABYWANIEM DOŚWIADCZEŃ

W potocznym i szkolnym rozumieniu „uczenie się” - to przyswajanie wiedzy i nabywanie umiejętności, nawyków oraz sprawności. W psychologii termin ten ma nieco inne, znacznie szersze znaczenie. Oznacza każdą stosunkowo **trwałą zmianę w zachowaniu następującą w wyniku doświadczenia**, z wyjątkiem zmian związanych z dojrzewaniem, chorobą lub zmęczeniem. Ostatnio pojawiło się sporo prac nt. uczenia się, np. interesująca jest książka B. Angelowa (1) pt. *Jak się uczyć skutecznie, szybko i przyjemnie?* Warto poznać!

Dziś za podstawowy sposób uczenia się uznaje się **warunkowanie**. Nie odnosząc się szczegółowo w dość liczne i często obszerne teorie uczenia się można powiedzieć, że jest to przede wszystkim **reakcja na bodźce** płynące ze środowiska. Na przykład uczeń na wycieczce przyrodniczej świadomie lub nie, dotykając pokrzywę zapamiętuje - uczy się na bardzo długo, że jest to roślina silnie parząca. Małe dziecko uczy się pozytywnie reagować na słowo „Mikołaj”, bo kojarzy je sobie z miłymi prezentami i zabawą. Może również negatywnie reagować na pewne narodowości czy wyznania, jeśli słyszy ich nazwy połączone z negatywnymi określeniami - „terroryści arabscy”. Tak właśnie powstają stereotypy i uprzedzenia.

Ważne jest, aby dziś w XXI wieku zmienić pojmowanie szkolnego uczenia się oraz **odchodzić od uprawiania „szkoły wiedzy”** (2,3), czyli akcentującej zdobywanie przez uczniów wiedzy kierunkowej (może lepiej byłoby powiedzieć - realizującej szkołę $3 \times Z =$ zapamiętać, zdać, zapomnieć - niektórzy dodają jeszcze 4 Z). Oto kilka rad Ireny Dzierzgowskiej (2) - redaktor naczelnej „Dyrektora Szkoły” dla nauczycieli i wychowawców.

Rady dla nauczycieli i wychowawców (2)

1. **Kary rzadko odnoszą skutek.** Natychmiastowe karanie destrukcyjnych zachowań może wprawdzie prowadzić do ich eliminowania, lecz może również mieć nieprzewidywalne skutki uboczne.
2. **Ukarany uczeń może reagować lękiem lub złością.** Negatywne reakcje emocjonalne stwarzają nowe problemy, zamiast likwidować stare.
3. **Skutek kary bywa krótkotrwały** i uzależniony od stałego nadzoru. Dzieci mogą czegoś nie robić, gdy wychowawca patrzy, i z tym większym zapałem psocić, gdy tylko zostaną pozbawione kontroli.
4. **Kary dostarczają niewiele informacji.** Dlatego karcąc ucznia staraj się wskazać mu właściwe zachowanie.
5. **Kary mogą dotyczyć zachowania ucznia**, ale nie wyników jego nauki. W tym przypadku nauczyciel czy wychowawca musi najpierw zdiagnozować, jakie są przyczyny trudności z uczeniem się dziecka. Najczęściej są one niezależne od jego dobrej czy złej woli.
6. **Nagradzanie uczniów** także nie jest łatwe. Rzetelne nagrody podtrzymują motywację i zapał uczniów. Szczególnie cenne są pochwały zawierające informacje zwrotne.
7. Ocena nie powinna stanowić ani kary, ani nagrody. Powinna **być informacją o poziomie wiedzy i umiejętności osiągniętych przez ucznia**. Jeśli nauczyciele i rodzice przywiązują nadmierne znaczenie do stopni szkolnych, uczniowie zaczynają uczyć się nie z ciekawości i potrzeby poznania, ale z chęci zaskżenia na dobry stopień.
8. Niektórzy nauczyciele stawiają wysokie oceny, starając się w ten sposób podnosić w uczniach poczucie własnej wartości i zadowolenie z nauki. Jednak takie postępowanie nie przynosi rezultatów. Nagrody muszą być przecież powiązane z zachowaniem, które podlega wzmocnieniu. Nauczyciel, który wysoko ocenia mierną pracę, sygnalizuje, że na takiej pracy mu zależy.
9. **Pochwała nauczyciela powinna być adekwatna do trudności zadania.** Jeśli wychowawca zachwyci się, że dziecku udało się wykonać bardzo łatwe ćwiczenie, daje mu do zrozumienia, jak niewiele oczekuje. Skutkiem tego może być raczej spadek poczucia własnej wartości (2).

Powyższe rady dotyczą nie tylko samego uczenia się, ale w ogóle szkolnej edukacji, rozumianej jako integralne połączenie organizowania uczenia się i wychowania w szkole. Z pewnością warto je przestudiować i zastosować! (JPS)

1. ANGELOW B., *Jak się uczyć skutecznie, szybko i przyjemnie*. Poznań: Wydaw. Moderski i S-ka 2001

2. DZIERZGOWSKA I., *Zawód - Wychowawca*. [w:] Akademia Zarządzania „Dyrektora Szkoły” - lekcja 2. „Dyrektor Szkoły” 2008 nr 10.

3. SAWIŃSKI J. P., *O radości uczenia i pracy nad sobą*. „Dyrektor Szkoły” 2008 nr 2, s.50-51.

NOWY DYREKTOR CKE W WARSZAWIE

Prof. Krzysztof Konarzewski został nowym szefem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. To pierwszy od siedmiu lat dyrektor wyłoniony w drodze konkursu. Według opinii środowiska oświatowego CKE czeka rewolucja, gdyż Konarzewski od lat krytykował system egzaminów zewnętrznych. Powiedział m.in., że: *Teraz mnie nie szczędźcie słów krytyki, byle sprawiedliwie*. Obiecał ulepszyć egzaminów zewnętrznych. Uważa, że jeśli zbudowano tak kosztowny system, to musi on działać dobrze. To jedno z głównych zamierzeń nowego szefa CKE. Teraz, jego zdaniem, testy na sprawdzianie kończącym szkołę podstawową i egzaminie gimnazjalnym są zbyt łatwe, a to obniża poziom kształcenia. Jest zdania, że uczeń, nawet ten słabszy, musi **zmierzyć się z trudniejszymi zadaniami**, to zachęci go do myślenia, a nie tylko odtwarzania nabytej wiedzy. Na konferencji prasowej pytano także, czy nowy szef CKE da gwarancję, że w testach nie pojawią się już błędy jak w poprzednich latach? Odpowiedział – *Daję gwarancję, że błędy będą, trzeba się tylko modlić, by było ich jak najmniej*. (1)

1. Krzysztof Konarzewski nowym szefem CKE - EM, GN z 15.01.2009

„Społeczeństwo wiedzy – mit czy szansa dla Polski?” – konferencja w Warszawie z okazji 10-lecia programu „Interkl@sa”

9-10 stycznia 2009 r. w Warszawie zorganizowano konferencję pn. „Społeczeństwo wiedzy – mit czy szansa dla Polski?”. Zorganizowano ją z okazji 10-lecia programu „Interkl@sa”. Celem konferencji było zorganizowanie dyskusji i wymiany opinii wśród przedstawicieli rządu, parlamentu, nauki, edukacji, biznesu i organizacji pozarządowych na temat działań, jakie należy podjąć, by społeczeństwo polskie nadrobiło tzw. lukę innowacyjną wobec liderów z Unii Europejskiej i stało się społeczeństwem wiedzy. Uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpień m.in. Jana Figela, komisarza UE ds. edukacji, szkoleń, kultury i młodzieży, Bronisława Komorowskiego, marszałka Sejmu RP, Barbary Kudryckiej, minister nauki i szkolnictwa wyższego oraz minister edukacji Katarzyny Hall. Minister edukacji wskazała m.in., że trzeba mieć świadomość, że świat cały czas idzie naprzód. Edukacja nie może pozostać w tyle. Dlatego **musimy stale dyskutować o tym, czego w szkole trzeba uczyć?** W trakcie konferencji odbyły się trzy sesje panelowe, poświęcone społeczeństwu edukacyjnemu i uczącemu się, gospodarce opartej na wiedzy i e-administracji. Uczestnicy starali się odpowiedzieć na pytanie, czy polska edukacja, gospodarka i administracja są gotowe, by zmierzyć się z wyzwaniami, jakie stoją przed naszym krajem na drodze do innowacyjnego społeczeństwa wiedzy. (1)

1. Źródło: MEN, „Dyrektor Szkoły” z 12.01.2009 r.

PROGRAMY KOMPUTEROWE A STYLE UCZENIA SIĘ - WARTO PRZECZYTAĆ!

Współczesna pedagogika zmienia się pod wpływem technologii informacyjnej i stawia w centrum nowych idei pedagogicznych uczenie się i to **uczenie się przy pomocy mediów** elektronicznych. W dziedzinie programów komputerowych następują wyjątkowo szybkie zmiany; rokrocznie wchodzi w obieg nowe, uaktualnione wersje programów dostosowane do rosnących możliwości sprzętowych. W tej dziedzinie istnieje zatem zjawisko wyjątkowo **szybkiego „starzenia się” wiedzy**. Prowadzący zajęcia z obsługi programu komputerowego mają świadomość, jak krótkotrwała jest wiedza związana z daną wersją programu. Zważywszy na fakt dużej aktualności i samodzielnego zdobywania wiedzy przez studentów również poza murami uczelni, coraz częściej dochodzi do sytuacji, gdy prowadzący zajęcia i studenci stają się partnerami w dialogu o możliwościach programu. Jest to sytuacja wymagająca wyjątkowej dbałości o wysoką jakość zajęć dydaktycznych. Jest oczywiste, że nauczyciel powinien występować w roli nie tylko eksperta określonego przedmiotu, lecz także w roli eksperta od nauczania - uczenia się umiającego doradzać, pomagać korygować, wyposażać ucznia w techniki i narzędzia uczenia się. Wdaje się, że w obliczu stosowania technik komputerowych można się jeszcze wiele dowiedzieć nt. sztuki zdobywania wiedzy, co mogłoby korzystnie wpłynąć na procesy dydaktyczne (1).

W artykule podjęto tematykę uczenia się obsługi programów komputerowych w kontekście różnych stylów uczenia się ich użytkowników. Badania są przeprowadzone na styk użytkownik - program komputerowy. Wyniki są interesujące. Artykuł warto przeczytać! (JPS)

1. KOTARSKA-LEWANDOWSKA B., *Programy komputerowe a style uczenia się*. [w:] Bolesław NIEMIERKO, Maria Krystyna SZMIGEL (red.), *Uczenie się i egzamin w oczach nauczycieli. Materiały z XIV Krajowej Konferencji Diagnostyki Edukacyjnej*. Kraków: Wydaw. „GRUPA TOMAMI” 2008, s.253-260.

JAK ŁĄCZĘ PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYMI/ - CZYLI ZABAWA W KINO

Obraz współczesnej kultury, jak i sposób uczestnictwa w niej ulega przemianom. W kręgu rozważań dotyczących tych przemian w sposób naturalny sytuuje się problematyka edukacji massmedialnej dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie mają szeroki dostęp do kin, telewizji, Internetu. Kulturę słowa stopniowo zastępuje kultura obrazu, a zatem o potrzebie edukacji filmowo-telewizyjnej nie trzeba nikogo przekonywać. Sądzę, że w zalewie propozycji kinowych, telewizyjnych, a także internetowych warto uświadomić uczniom, jak racjonalnie korzystać z audiowizualnych środków upowszechnienia kultury, a także wskazać, jak wielką przyjemność może dać umiejętne oglądanie filmu. Temu m.in. służą lekcje o filmie, które realizuje się w ramach programu, a także konkursy i imprezy filmowe organizowane w ramach programu innowacyjnego „Zabawa w kino”.

1. O programie innowacyjnym „Zabawa w kino”

By młodzi ludzie byli obeznani z twórcami filmu, pytali o reżyserów, scenarzystów, montażyistów, aktorów itp. powinni poznać historię filmu oraz tajniki jego powstawania, dlatego postanowiłam rozbudzić ich ciekawość poznawczą i rozszerzyć wybrane, dotyczące filmu, elementy edukacji czytelniczej i medialnej na lekcjach języka polskiego w kl. I-III gimnazjum. W ramach programu uczniowie klasy EURO realizują następujące zagadnienia:

Kl. I - 1. Historia kina w pigułce (obejrzenie filmu edukacyjnego) - 2 godz.

2. Tworzymy oryginalny scenariusz filmowy - 2 godz.

3. Język filmu - 2 godz.

Kl. II - 1. Czy znasz wszystkie gatunki filmowe? - 2 godz.

2. Konkurs na aktualną recenzję filmową - 1 godz.

3. Jeszcze o języku filmu- rozszerzenie zagadnień z klasy I - 2 godz.

Kl. III - 1. Prestiżowe nagrody filmowe (Oscary, Złote Globy, Złote Palmy, Złote Niedźwiedzie) - 1 godz.

2. Polskie nagrody filmowe - 1 godz.

3. Nagrody Koszalińskiego Festiwalu Debiutów Filmowych „Młodzi i Film” - 1 godz.

4. Wybitni aktorzy i ich kreacje - 2 godz.

5. Wybitne filmy - 2 godz.

Młodzież Gimnazjum nr 5 w Koszalinie podczas zabawy w kino (fot. Arch. G-5)

JAK ŁĄCZĘ PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYMI/ - CZYLI ZABAWA W KINO - cd.

Zdobyte wiadomości i umiejętności uczniowie chętnie wykorzystują podczas organizacji Międzygimnazjalnego Konkursu Filmowego pn. „Zabawa w kino”, który jest przedsięwzięciem skierowanym do młodzieży gimnazjów z Koszalina i okolic. Jego patronem honorowym jest Dyrektor Zespołu Szkół nr 13 w Koszalinie. Do udziału w konkursie każda szkoła może wytypować trzech lub sześciu uczniów.

Celem imprezy jest m.in. kształcenie otwartej postawy wobec różnorodności form kultury, przygotowanie do życia w społeczeństwie mediów, pobudzanie do samokształcenia. Konkurs obejmuje dwa etapy:

* I etap (indywidualny) obejmuje test wyboru sprawdzający wiedzę z tematu przewodniego

Konkursu: czas trwania ok. 20- 30 min.:

* II etap (trzyosobowe zespoły) ma charakter konkursu- zabawy (przedstawienie scenek filmowych, prezentacja plakatów).

Taka formuła konkursu pozwala uczniom zaprezentować wiele umiejętności, bowiem dzieło filmowe jest w swojej istocie interdyscyplinarne. Tworzą je artyści i specjaliści z różnych dziedzin: filmowcy (reżyser, charakteryzator, oświetleniowiec, dźwiękowiec twórcy efektów specjalnych), literaci (scenariusz), muzycy (ścieżka dźwiękowa), plastycy (scenografia, kostiumy).

Uczestnicy konkursu, przygotowując scenkę filmową, stają się reżyserami, aktorami, scenografami, kostiumologami. Prezentacja plakatu zaś wymaga nie tylko zdolności plastycznych, ale także przygotowania atrakcyjnej wypowiedzi, wywierającej wrażenie, działającej przekonująco na jury. Zagadnienie należy przedstawić w sposób interesujący i pełny, stosując słownictwo filmowe, zachowując poprawność językową. Każda impreza ma swój motyw przewodni. Dotychczas uczniowie sprawdzali swoją wiedzę i prezentowali umiejętności z następujących tematów filmowych:

- * *Prawie wszystko o filmie*
- * *Literatura polska na ekranie*
- * *Polskie komedie, filmy komediowe*
- * *Na Dzikim Zachodzie (western)*
- * *Z serduszkim w tle (melodramat, komedia romantyczna)*
- * *Horror, czyli film grozy*

Nad prawidłowym przebiegiem Konkursu czuwa jury złożone z nauczycieli szkół biorących udział w imprezie. Od dwóch lat przewodniczącym jury jest przedstawiciel Centrum Kultury w Koszalinie, Pan Kuba Grabski. Nagrodą za I miejsce jest puchar, płyty DVD z interesującymi, wartościowymi filmami oraz drobne upominki lub słodczyce dla uczniów zajmujących II, III miejsce. Dla wszystkich zaś uczestników - owoce i słodki poczęstunek.

W I Międzygimnazjalnym Konkursie Filmowym pn. „Zabawa w kino, który odbył się w marcu 2004 r., wzięło udział 30 uczniów z pięciu koszalińskich gimnazjów oraz gimnazjum w Sianowie. W tegorocznej imprezie zaś 24 uczniów z pięciu gimnazjów koszalińskich.

Koszalińska Akademia Filmowa

W zajęciach *Koszalińskiej Akademii Filmowej*, organizowanych przez Centrum Kultury w Koszalinie, uczestniczą zainteresowani uczniowie naszego gimnazjum. Obecnie spotkania odbywają się co dwa tygodnie w kinie „Kryterium”. Uczestnicy mają okazję spotkać się z ludźmi, którzy przybliżają im historię filmu, a także zagadnienia języka filmu. Nasi uczniowie już po raz trzeci biorą udział w tych zajęciach. Po pierwszym roku czworo z nich zasiadło w jury 26. Koszalińskiego Festiwalu Debiutów Filmowych „Młodzi i Film”. Mieli oni okazję, jako jedyni przedstawiciele koszalińskich gimnazjów, uczestniczyć w „święcie młodego kina”. Było to dla nich niezwykle przeżycie. Oceniali obrazy ze znanymi ludźmi filmu, m.in. Andrzejem Chyrą, Grażyną Torbicką i Filipem Bajonem. Również w ubiegłym roku w jury tegoż konkursu znalazło się trzech przedstawicieli naszego gimnazjum.

Szkoła najlepiej oddziałuje wychowawczo, gdy stwarza jak najwięcej pól aktywności, daje szanse na działanie, tworzenie, organizowanie. Takie możliwości daje uczniom uczestnictwo w imprezach filmowych organizowanych w naszej szkole. Moje działania przekonały mnie, że uczniowie lubią i chcą „bawić się w kino”.

Mirosława Pestka - Gimnazjum nr 5 w Koszalinie

NOWY DWUMIESIĘCZNIK O PRACY DYREKTORA SZKOŁY

SEDNO. Magazyn dyrektora szkoły - nowy dwumiesięcznik o pracy dyrektora szkoły, który będzie się ukazywał od 2009 roku. Na jego łamach znajdą się wyłącznie istotne zagadnienia, niezbędne informacje oraz palące problemy dotyczące zarządzania oraz administrowania szkołą.

Rzetelna wiedza z najlepszego źródła. Przystępnie i profesjonalnie. W czasopiśmie będą publikowane:

- komentarze na temat najnowszych zmian prawnych;
- porady dotyczące zarządzania placówką, rozwoju i pracy szkoły;
- przykłady najlepszych rozwiązań organizacyjnych i kadrowych;
- dobre praktyki, innowacje pedagogiczne oraz artykuły omawiające doświadczenia zawodowe.

Magazyn będzie zawierał stałą rubrykę "Dyrektor po godzinach", w której będzie można znaleźć relaks oraz rozrywkę w pigułce.

Pismo rekomendowane przez OSKKO. Redagowane przez najlepszych specjalistów oraz praktyków z branży oświatowej. W roku będzie się ukazywać 6 numerów (X).

X-www.edupres.pl

JEST NOWY NUMER KWARTALNIKA „AWANGARDA W EDUKACJI”

„Awangarda w Edukacji” - jest czasopiśmie elektronicznym, które ukazuje się od początku 2008 roku. Wydawany jest przez Instytut Nowoczesnej Edukacji w Warszawie - www.instytut.pl. Właśnie ukazał się nr 4, w którym na wstępie Małgorzata Taraszkiewicz - redaktor naczelna - w słowie od redakcji (s.7) pisze m.in. o potrzebie zajmowania się przez nauczycieli i dyrektorów osobistym rozwojem.

NOWOCZESNOŚĆ - W filozofii jest to postawa zakładająca prymat rozumu jako transcendentalnej formy społecznej. Nowoczesność charakteryzują postawy, których wspólnym mianownikiem jest swoista, nowa świadomość czasu. Świadomość ta wyraża się w metaforze awangardy.

(dr L. Pawelski 2008)

Na początku stawia niby proste pytanie - **co jest najważniejsze w szkole?** Uważa, że sądząc po praktyce, przeliczając poświęcony czas i pieniądze - najważniejsze w szkole są programy (i ich realizacja) oraz podręczniki. Słabo w tym wszystkim wypada **zainteresowanie Człowiekiem**. Autorka uważa, że potrzeby dzieci - uczniów realizowane są w szkole dość marnie. Najślabiej bodaj - potrzeba interakcji społecznych i związana z tym inteligencja interpersonalna, która - paradoksalnie jest wręcz tłumiona na lekcjach.

Zdaniem M. Taraszkiewicz słabe zainteresowanie szkoły Człowiekiem przejawia się także (niestety) w realizacji potrzeb nauczycieli. Uważa, że (dosłownie): **Nauczyciel uczy całego ucznia całym sobą!** Wskazuje także, że niektórzy nauczyciele (może wielu - za co im chwała! - MT) czynią tak z całego serca, eksploatując własną energię, emocje, zdrowie... Nauczyciele corocznie przechodzą wiele kursów doskonalenia, to naturalne, dzieje się tak w każdym zawodzie. Ale pytanie ww. autorki brzmi: ile kursów w roku dotyczyło zagadnień związanych z własnym rozwojem, kreatywnością, asertywnością, zarządzaniem emocjami, siłą i odpornością psychiczną? **Ile kursów dotyczyło wzmacniania własnej osobowości, własnego oprogramowania?**

Autorka podkreśla, że: *Rozwój osobisty kadry pedagogicznej, to coś, czego nie można zaniechać! To prawdziwa inwestycja w zasoby szkoły, w doskonalenie relacji i tworzenie twórczego klimatu pracy - te słowa kieruję zwłaszcza do dyrektorów szkół - w planowaniu różnych form doskonalenia uwzględnijcie Państwo koniecznie warsztaty z rozwoju osobistego. Na własne oczy widziałam radę pedagogiczną jednej ze szkół, która przebiegała po rozżarzonych węglach... sama biegałam po węglach nie raz i wiem jak dodaje to energii, odwagi i wiary w samego siebie!* Treści ww. czasopisma są interesujące - warto przeczytać! (JPS)

1. PAWELSKI L. (red.), *Nowoczesność w edukacji*. Szczecinek: Wydaw. Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych 2008.
2. TARASZKIEWICZ M., *Od redakcji*. „Awangarda w Edukacji” 2008 nr 4, s.7.

O WYKORZYSTANIU KSIĄŻEK W PRZEDSZKOLU NR 10 W KOŁOBRZEGU

Jak ciekawie wykorzystywać książki w pracy z dziećmi przedszkolnymi? Oto kilka spostrzeżeń i doświadczeń z Przedszkola nr 10 w Kołobrzegu.

Przedszkole Miejskie nr 10 w Kołobrzegu jest placówką publiczną, sześcioddziałową usytuowaną przy ulicy Okopowej 4 w Kołobrzegu. Uczęszczają do niej dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Przedszkole nasze posiada certyfikat Partnerskiego Przedszkola, Optymistycznego Przedszkola i Zachodniopomorskiej Placówki Jakości.

Przygoda z książką dzieci Przedszkola nr 10 w Kołobrzegu (fot. Arch. P-10)

W dobie komputerów, książki nie są tak bardzo popularne jak dawniej. My, jako placówka wychowawczo-dydaktyczna zdajemy sobie sprawę, że dzięki książce dzieci rozwijają m.in. wyobraźnię, budują swój świat wartości, poznają język, potrafią się porozumiewać, wymieniają między sobą przeżycia i spostrzeżenia wyniesione z bajek oraz poznają autorów piszących dla dzieci. Początkowo książka w rękach dziecka jest tylko pewnego rodzaju zabawką - przedmiotem manipulacji. Dopiero nauczyciel lub rodzice mogą zainteresować dziecko treścią książki. Wprowadzona w atrakcyjny sposób, gdy obraz (ilustracja) i słowa tekstu łączą się z działaniem, staje się odtąd nieodłącznym towarzyszem zabaw i zajęć. Umiejętne wybrane pozycje literatury dziecięcej, pomagają nam w realizacji zadań. Na równi, obok zabawki, w przedszkolne życie małego dziecka wkracza, więc książka. Dostarcza ona treści do zabawy pokazuje piękny i szeroki świat, każe zapomnieć o smutku, niesie radość.

Z tych właśnie względów staramy się w naszej placówce różnymi sposobami zainteresować dzieci właśnie książką, a tym samym literaturą. Książka to rozmaite przedstawienia teatralne czynione w naszym przedszkolu z różnych okazji przez nasze dzieci dla swoich rówieśników przedszkolnych oraz rodziców. Z okazji balu jesieni, grupa starszaków zaprezentowała widowisko teatralne pt. „O gęsiareczce Kasi”. Innym razem przedstawiła bajki „Brzechwa dzieciom”. Pora zimowa zachęca do przedstawiania zimowych bajek takich jak „Dziewczynka z zapalkami”, czy „Pory roku w wierszu”. Okres wiosenny zachęca do zabawy w teatr pt. „Dorotka w krainie czystości”, czy „Czerwony kapturek”.

O WYKORZYSTANIU KSIĄŻEK W PRZEDSZKOLU NR 10 W KOŁOBRZEGU - cd.

Dużym przeżyciem dla dzieci było uczestniczenie w zorganizowanym święcie misia w naszym przedszkolu i obejrzenia przedstawienia „Domek dla misia”. Jest to zaledwie niewielki wycinek przedstawień, które mają miejsce w naszej placówce. W ramach realizacji programu „Optymistyczne przedszkole” działa w naszym przedszkolu Klub Optymistycznych Rodziców. Należy do niego kilkunastu rodziców, tych najbardziej aktywnych, którzy angażują się do wszelkich wydarzeń w życiu przedszkola, pokazują dzieciom, że mają wpływ na to co się u nas dzieje. To właśnie oni przybliżają dzieciom bajki, wiersze w formie przedstawień teatralnych i prezentacji. Oto tytuły niektórych z nich: „Czerwony kapturek”, „Słoneczna bajka”, „wiersze J. Tuwima, J. Brzechwy, J. Kerna, „Cyrk”, „Morskie opowieści”, „Król Ból”.

Inną formą pracy z książką w naszym Przedszkolu jest angażowanie Rodziców do tworzenia samodzielnych utworów literackich. Jednym z nich było np. napisanie „Optymistycznej bajki” dla naszych dzieci. Prezentacja najciekawszej bajki (zilustrowanej przez autora tekstu) odbyła się w trakcie obchodzenia w naszej placówce dnia talentów. Ułożone przez rodziców i dzieci wiersze i rymowanki o tematyce jesiennej stały się wspólnym komentarzem wystawy plastycznej pt.: „Jesień wierszu i rysunku”, a niektóre teksty zostały wykorzystane przez nauczycieli do montażu słowno-muzycznych.

Aby jeszcze bardziej rozbudzić zainteresowania dzieci książką jest włączenie się w akcję „Cała Polska czyta dzieciom” i propagowanie jej w naszym przedszkolu. W pierwszych latach rozwijania tej akcji rodzice czytali raz, dwa razy w tygodniu dzieciom w grupie. Obecnie możemy się pochwalić codziennym 15 minutowym czytaniem bajek dzieciom przez naszych rodziców, dziadków. Wspólnie z rodzicami ustalamy listę wartościowych książek zgodnie z realizowaną tematyką kompleksową.

Od kilku lat jesteśmy organizatorami Międzyprzedszkolnego Przeglądu Twórczości Plastycznej. W ramach tego przedsięwzięcia jednym z tematów prac był „Nasze ulubione bajki”. Na dziedzińcu ratusza miejskiego oprócz podziwiania prac plastycznych przedszkolaków, dorośli oraz zaproszeni goście; Przedstawiciele władz miasta zachęcano do wykonania rysunku na temat ulubionej bajki z dzieciństwa. Całą tę uroczystość uświetniły wystąpienia naszych rodziców prezentujących znane wiersze polskich pisarzy. kolejnym sposobem obcowania i pracy z książką jest współpraca z biblioteką dziecięcą. A więc zapoznanie dzieci z funkcją jej przeznaczenia, możliwością wypożyczania książek do domu, udziałem w zajęciach zorganizowanych przez bibliotekę, udział w konkursach plastycznych, literackich, organizowanych przez tą instytucję.

Ofertę tej współpracy jednak rozszerzyliśmy organizując już od dwóch lat dwa razy w roku akcje pod hasłem „Książka na jesienne dni”, Książka na wiosenne dni” czy „Wakacyjna książka”. Zapraszamy wtedy do naszego przedszkola przedstawiciela biblioteki dziecięcej Panią M. Wojtaluk do prezentacji multimedialnej bajki. Po wysłuchaniu i obejrzeniu bajki zachęcamy dzieci do rozmów na temat jej treści i tworzenia prac plastycznych, z których organizujemy wystawy w holu naszego przedszkola. Stałym punktem tego wydarzenia jest także popołudniowy kiermasz książki organizowany w Przedszkolu przy współpracy z kołobrzeskimi księgarniami. Rodzice wraz z dziećmi mają możliwość zakupu interesującej ich książki dla dzieci jak i dla siebie z zakresu literatury psychologiczno- wychowawczej. Nie ukrywamy, że w ten sposób wzbogacamy zasoby naszej biblioteki korzystając z darowizn tychże księgarni.

Z mojego doświadczenia i kilkuletnich obserwacji wynika, że systematyczne obcowanie z literaturą, przekazywanie jej przez osoby dorosłe wpływa na rozbudzanie u dzieci pozytywnych nawyków, wrażliwych i chętnych słuchaczy, a zarazem zaszczepia w nich dążenie do samodzielnego obcowania z książką.

1.KORCZEWSKA E., *I Festiwal Talentów*. „Dyrektor Szkoły” 2008 nr 10, s.49-51.

Marzena Mleczko - Przedszkole Miejskie nr 10 w Kołobrzegu

Dzień babci i dziadka w Przedszkolu nr 9 w Koszalinie

Każdego roku w styczniu uroczyste obchodzimy święto seniorów rodzin. **Święto Babci i Dziadka** w naszym przedszkolu to dzień niezwykle, nie tylko dla dzieci, ale przede wszystkim dla babć i dziadków. Szczególnie w tym dniu każda chwila przepełniona jest uśmiechem, wzruszeniami i łzami radości. Dziadkowie są niezwykle ważnymi osobami w każdej rodzinie – wyłącznie przez fakt swojego istnienia. Dzięki nim możemy czerpać doświadczenie z ich mądrości życiowej. Są również stróżami tradycji nie tylko rodzinnych, ale także patriotycznych - dzięki nim wnukowie poznają dzieje swojej rodziny, kultywują rodzinne obrzędy, uczą się miłości do ojczyzny. To właśnie seniorzy najpierw swoim dzieciom, a potem wnukom przekazują wartości takie jak: dobro, miłość, obowiązkowość, pracowitość, także kształcą samodyscyplinę czy silną wolę. Dziadkowie dysponują większą ilością czasu, którą mogą poświęcić wnukom, np. opowiadają bajki, śpiewają kołysanki, mają czas na przytulanie i pocieszanie wnucząt.

Przedszkolaki z „dziewiątki” występują dla swoich babć i dziadków (fot. Arch. P-9)

Dzień Babci i Dzień Dziadka jest wspaniałą okazją do podziękowania i odwzajemnienia uczuć. Dzięki takim uroczystościom wzmacniane są więzi emocjonalne z rodziną i kształtowana jest umiejętność współorganizowania uroczystości. Podczas uroczystości wspominamy to co już za nami, dowiadujemy się ile jeszcze przed wnuczętami i „dziadkami”. Dziadkowie i babcie mają okazję do obejrzenia swoich kochanych wnucząt nie tylko w roli przedszkolaków, ale aktorów, piosenkarzy i tancerzy. Poprzez laurki, upominki, życzenia, kwiaty i przedszkolne przedstawienia wnuczęta w szczególny sposób podkreślają swoją więź z dziadkami, okazują szacunek i serdeczność ludziom starszym.

Wioletta Bartoszevska - dyrektorka Przedszkola nr 9 Koszalinie

SCENARIUSZE ZAJĘĆ DO EDUKACJI GLOBALNEJ

Szanowni Państwo!

W Dziale Edukacji Humanitarnej powstała nowa publikacja dla nauczycieli zawierająca 20 scenariuszy zajęć z zakresu edukacji globalnej. Zajęcia prowadzone według scenariuszy mogą stanowić odrębny cykl lekcji, jak również z powodzeniem mogą być wsparciem w realizacji nowej podstawy programowej w szkole, w o wiele większym stopniu uwzględniającej perspektywę globalną. Publikacja składa się z 20 scenariuszy zajęć podzielonych na pięć rozdziałów:

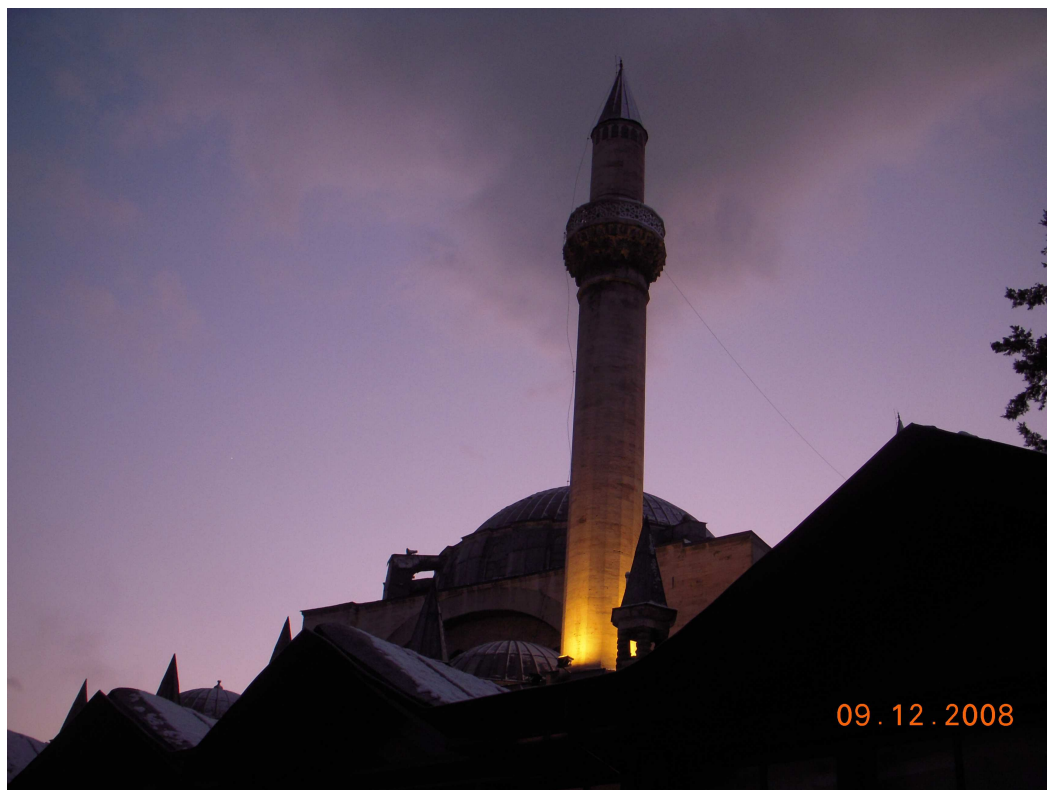
- Globalne współzależności, Woda
- Dostęp do edukacji, Uchodźcy
- PAH pomaga.

Każdy rozdział składa się z 4 scenariuszy przewidzianych dla wszystkich grup wiekowych w szkole, czyli dla nauczania zintegrowanego i klas 4-6 szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej. Rozdziały są również opatrzone wstępem, który zawiera podstawowe informacje dotyczące tematu. Autorami scenariuszy zajęć są pracownicy Działu Edukacji Humanitarnej i współpracujący z nami nauczyciele i trenerzy-wolontariusze. Przy tworzeniu materiałów wykorzystali oni swoje dotychczasowe doświadczenie z prowadzenia zajęć z edukacji globalnej.

W materiałach dla nauczycieli zwrócono szczególną uwagę na wartości takie jak: solidarność, równość i współpraca, tak ważne w globalnej edukacji rozwojowej. Zajęcia prowadzone wg scenariuszy pomagają zrozumieć otaczający nas świat oraz współzależności łączące nas z innymi ludźmi na świecie. Pobudzają uczniów do podejmowania samodzielnego działania na rzecz bardziej sprawiedliwego świata.

Aby zamówić bezpłatny egzemplarz publikacji, należy: [wypełnić formularz](#) (w załączniku) i odesłać go na adres: joanna.zepielska@pah.org.pl. Każdy nauczyciel, który chciałby otrzymać egzemplarz publikacji, powinien **indywidualnie wypełnić formularz** zamówienia. Nie określamy limitu publikacji dla szkoły. Publikacja „Lekcje dla świata – scenariusze zajęć z edukacji globalnej” została wydana w ramach projektu Sieć Trenerów Wolontariuszy PAH dzięki wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.

Pozdrawiam serdecznie - Joanna Żepielska - Polska Akcja Humanitarna, ul. Szpitalna 5/3, 00-031 Warszawa
tel. 022-828 88 82 wew. 228, www.pah.org.pl, www.pomagamy.pl

Oblicze Turcji - widoki podziwiane przez uczestników studyjnego spotkania w Konyi (fot. A. Kielb)

SZKOŁA MOICH MARZEŃ - KONKURS DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJÓW

Zespół Szkół nr 11 im. ks. Jana Twardowskiego w Koszalinie już po raz czwarty organizuje **Ogólnopolski Konkurs Literacki „Szkoła moich marzeń”**. Każdego roku do udziału w tej literackiej rywalizacji zgłasza się wielu uczniów, nie tylko z naszego regionu, ale z całej Polski. Konkurs jest adresowany do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych i klas I-III gimnazjów. Do wygrania są cenne nagrody.

Wejście do budynku ZS nr 11 w Koszalinie (fot. A.P.)

Każdy z uczestników może zaproponować tylko jeden tekst własnej twórczości w kategorii: proza lub poezja. Tekst na konkurs należy wydrukować (czcionką 12 punktową) w trzech egzemplarzach (teksty pisane ręcznie nie będą rozpatrywane). Organizatorzy proszą, aby wypracowania nagrać na płytę CD i przesłać wraz z wydrukowanym tekstem. Ważna jest też objętość. Opowiadanie napisane prozą nie powinno przekraczać strony maszynopisu formatu A-4, wiersz powinien zawierać 8 wersów, maksimum - strona formatu A-4 (1).

Każdą pracę literacką należy opatrzyć kartą informacyjną zawierającą dane autora wraz z nazwą szkoły i nazwiskiem nauczyciela, pod którego kierunkiem praca została napisana. Prace można przysyłać do 13 marca 2009 r. na adres **Zespół Szkół nr 11 im. ks. Jana Twardowskiego, ul. Jabłoniowa 23, 75-679 Koszalin - tel. 0-94- 34-588-80**. Organizatorzy zapraszają do udziału w konkursie. (JPS)

-
1. AK, *Opisz szkołę swoich marzeń i wygraj nagrodę*. „Głos Koszaliński” 2009 nr 11, s.11.
 2. [www.zs-11 w Koszalinie](http://www.zs-11.w.koszalinie)

VII OGÓLNOPOLSKA WYSTAWA MALARSTWA MARYNISTYCZNEGO W GALERII „CENTRUM”

13 stycznia 2009 roku w Galerii „Centrum” w siedzibie CEN w Koszalinie odbyło się kolejne już w tym roku szkolnym otwarcie nowej wystawy plastycznej koszalińskich nauczycieli twórców. Jest to VII Ogólnopolska Wystawa Malarstwa Marynistycznego. Udział wzięło kilkunastu nauczycieli plastyków, artystów – przedstawiciele niżej wymienionych związków i stowarzyszeń twórczych: Związku Polskich Artystów Plastyków, Związku Artystów Plastyków oraz Zespołu Pracy Twórczej Plastyki.

WYSTAWIAJĄCY CZŁONKOWIE KKNP-T:

- Borucka Barbara - Koszalin
- Niewiarkiewicz Czerny - Koszalin/Świeszyno
- Graczyk Janusz - Koszalin
- Kruk Monika - Koszalin/Świeszyno
- Ciok Malinowska Violetta - Koszalin/Żydowo
- Mrozek Barbara - Koszalin/Sianów
- Raczkowska Katarzyna - Koszalin
- Ratajska Anna - Koszalin
- Soroko Emilia - Koszalin - ZPTP
- Szatkiewicz Danuta - Cewelino
- Wojtas Krystyna - Koszalin - ZAP, ZPTP
- Łazowska Weiss Rosielne - Koszalin - ZAP, ZPTP

Krystyna Wojtas - prezentująca prace artystów i goście wernisażu w Galerii „Centrum” (Fot. A.P.)

Nauczyciele uczestnicy wernisażu marynistycznego w Galerii „Centrum” (Fot. A.P.)

Fot. Prace plastyczne eksponowane na wernisażu w Galerii „Centrum” (Fot. A.P.)

Prace plastyczne eksponowane na wernisażu w Galerii „Centrum” (fot. A.P.)

I. Artykuły nauczycielskie zamieszczone w „NE” w roku 2008

- CZERWONKA Małgorzata, PTAK Anna, *Razem łatwiej? O zespole „Pomocnych przyjaciół”* - nr 5/46, s.15-16.
- CZERWONKA Małgorzata, ZAŁUŻNA Eugenia, *Matematyka + sport = turniej* - nr 4/45, s.18.
- DIACZUK Jan, *Wiosenne zespoły metodyczne nauczycieli przedmiotów zawodowych - refleksje i spostrzeżenia* - nr 2/43, s.12.
- GERKA-BERNAT Urszula, *Wiosenne zespoły metodyczne nauczycieli Pracowni Humanistycznej* - nr 2/43, s.12.
- GRUNDKOWSKA Dorota, *Przedszkolne spotkania z książką* - nr 2/43, s.17.
- KARCZEWSKA Elżbieta, *V Ogólnopolski Zjazd Optymistycznych Przedszkoli w Poznaniu* - nr 1/42, s. 22.
- KISIEL Irena, *Spotkanie z promieniotwórczością, czyli o wycieczce do Świerku* - nr 2/43, s.24.
- KOPEĆ Maciej, *Refleksje odchodzącego zachodniopomorskiego kuratora oświaty* - nr 1/42, s.12.
- KORCZYŃSKA Mirosława, *E-learning i multimedia w edukacji wczesnoszkolnej* - nr 4/45, s.19-21.
- KOTŁĘGA Jerzy, *Komu potrzebne jest kuratorium oświaty?* - nr 1/42, s. 14-15.
- KOZŁOWSKA Beata, *Jak podnieść poczucie własnej wartości i pewność siebie?* - nr 5/46, s.11-12.
- KOZŁOWSKA Beata, *Jak wyrównywać edukacyjne szanse dzieci wiejskich?* - nr 1/42, s.6-7.
- KOZŁOWSKA Grażyna, *Skuteczna adaptacja* - nr 3/44, s.26.
- KULIK Małgorzata, *Badminton - ćwiczenia i zabawy* - nr 2/43, s.25.
- MLECZKO Marzena, *Pasje i hobby rodziców „Optymistycznego Przedszkola” w Kołobrzegu* - nr 4/45, s.22.
- NIEŚLUCHOWSKI Marek i in. *Ekologicznie i ciekawie* - nr 3/44, s.13.
- NIEZGODA Małgorzata, *Edukacja XXI wieku w służbie zdrowego stylu życia* - nr 3/44, s.25.
- OLSZEWSKA-ŻYWNIO Irena, *Jak czytają polskie dzieci?* - nr 3/44, s.15-16.
- OLSZEWSKA-ŻYWNIO Irena, *Od czego zależą umiejętności polskich trzecioklasistów?* - nr 5/46, s.18-19.
- OLSZEWSKA-ŻYWNIO Irena, *Refleksje po IX Targach Edukacyjnych CEN* - nr 2/43, s.10-11.
- PIECYK Ireneusz, *Gmina Rymań historią stoi* - nr 3/44, s.14.
- POZNAŃSKA Anna, *O bezpieczeństwie i optymistycznej edukacji w przedszkolu* - nr 5/46, s.20-21.
- ROMANOWSKA Małgorzata, *Bornholm - radość tuż za horyzontem* - nr 4/45, s.23-24.
- RUSIAK Urszula, *Wiosenne zespoły metodyczne nauczycieli Pracowni Matematyczno-Przyrodniczej* - nr 2/43, s.13.
- RYFUN Izabela, *Wielkanocna kartka - wykorzystanie technik graficznych* - nr 1/42, s. 21.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Dlaczego trzeba zmienić ocenianie prac maturalnych?* - nr 3/44, s.9.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Jak motywować do uczenia się? Korzystać z interaktywnej tablicy!* - nr 4/45, s.15.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Jak się uczyć? Jakiego są poziomu uczenia się?* - nr 5/46, s.13.
- SAWIŃSKI Julian Piotr., *Projektowane przez MEN zmiany w edukacji* - nr 2/43, s.7.
- STAWIŃSKI Wiesław, *O osiąganiu sukcesu, kreatywności i poznawaniu siebie* - nr 4/45, s.13-14.
- SUCKIEL Izabela, *Co maturzyści myślą o egzaminie maturalnym i zasadach rekrutacji na studia?* - nr 1/42, s.16-18.
- SUCKIEL Izabela, *Co maturzyści myślą o egzaminie maturalnym i zasadach rekrutacji na studia? Cz. II* - nr 2/43, s.14.
- SUCKIEL Marek, *Jak się zalogować na stronie internetowej CEN?* - nr 4/45, s.8.
- SUCKIEL Marek, *O nowej stronie internetowej CEN* - nr 3/44, s.11.
- SZEMRAJ-POBORSKA Małgorzata, *Laury w konkursie „Bezpieczne drogi” dla SOS-W w Sławnie* - nr 2/43, s.18.
- SZYDLIK Izabela, *Co czytają koszalińscy nauczyciele?* - nr 3/44, s.17-18.
- URBANEK Bogdan, *Dalszy awans - niechby był zupełnie inaczej* - nr 5/46, s.8.
- URBANEK Bogdan, *Dlaczego młodzież nie chce się uczyć?* - nr 4/45, s.11-12.
- URBANEK Bogdan, *Wspieranie rodziców w wychowaniu* - nr 3/44, s.21-22..
- WERA Bożena, *Język współczesnej młodzieży – część I* - nr 1/42, s.9-10.
- WERA Bożena, *Język współczesnej młodzieży – część II* - nr 2/43, s.15-16.
- ZOŃ-RYBICKA Bożena, *Komu potrzebna jest glottodydaktyka?* - nr 3/44, s.23-24.

II. Wykaz ważniejszych informacji edukacyjnych zamieszczonych w „NE” w roku 2008

nr 1/42

- MAY Zyta, *Profilaktyka i reedukacja zjawiska agresji i przemocy w szkole - zestawienie bibliograficzne* - cz.II - nr 1/42, s 25-26.
- Red. *Nowe akty prawne. Zaktualizowane akty prawne: grudzień 2007 - styczeń 2008 r.* - nr 1/42, s.13.
- Red., *2007 - europejskim rokiem równości szans dla wszystkich. Dzieci chcą żyć z pasją, czyli o wyrównywaniu edukacyjnych szans* - nr 1/42, s.8.
- Red., *Co z maturą z matematyki?* - nr 1/42, s.19.
- Red., *Gimnazjum imienia Noblistów Polskich* - nr 1/42, s.12.
- Red., *IX Targi edukacyjne CEN* - nr 1/42, s.3.
- Red., *Najciekawsze szkolenia w CEN - grudzień 2007 / styczeń-luty 2008 r.* - nr 1/42, s 21.
- Red., *Spotkania w Klubie Dyrektora* - nr 1/42, s 20.
- Red., *Wydarzenia w CEN: Fundusze europejskie dla edukacji* - nr 1/42, s 20.
- Red., *Wyniki rankingu szkół ponadgimnazjalnych - wg „Perspektyw” i „Rzeczpospolitej” w 2007 r.* - nr 1/42, s.11.
- Red., *XIV Sesja Sejmiku Dzieci i Młodzieży* - nr 1/42, s 15.
- RUSIAK Urszula, *Święto królowej nauk - matematyki w CEN* - nr 1/42, s 19.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Wkładka nr 14: Indeks „Nauczycielskiej Edukacji” za rok 2007*- nr 1/42 - wkładka.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Zimowe autorefleksje* - nr 1/42, s.3.

nr 2/43

- MAY Zyta, *EQ - inteligencja emocjonalna - zestawienie literatury* - nr 2/43, s.23.
- Red., *Artur Gałęski zachodniopomorskim kuratorem oświaty* - nr 2/43, s.3.
- Red., *Gimnazjum nr 2 w Kołobrzegu postawiło na sport* - nr 2/43, s.9.
- Red., *Jak wzmocnić edukację kulturalną w szkole?* - nr 2/43, s.19.
- Red., *Propozycje lekcji wychowawczych na DVD* - nr 2/43, s.8.
- Red., *Roztańczona szkoła - SP nr 2 w Sianowie* - nr 2/43, s.17.
- Red., *Wiceminister Krystyna Szumilas na IX Targach Edukacyjnych CEN w Koszalinie* - nr 2/43, s.10.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Wiosenne autorefleksje* - nr 2/43, s.3.

nr 3/44

- *Kalendarz roku szkolnego 2008/2009* - nr 3/44, s.7.
- KOTŁĘGA Jerzy, *O bezpieczeństwie w szkole w „Klubie Dyrektora”* - nr 3/44, s.20.
- Red., *„Brukselka” - najlepsza szkolna gazetka uczniowska* - nr 3/44, s.27.
- Red., *Co wynika z „Zachodniopomorskiej debaty o edukacji”?* - nr 3/44, s.10.
- Red., *Jak uczyć o wojnie?* - nr 3/44, s.14.
- Red., *Jak wypadła tegoroczna matura?* - nr 3/44, s.9.
- Red., *Które gimnazjum ma najładniejszą witrynę internetową?* - nr 3/44, s.12.
- Red., *Tancerze z koszalińskiej „dziewiątki”* - nr 3/44, s.27.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Czy młodzież potrafi debatować?* - nr 3/44, s.10.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Dla młodych sposób na życie - uzdrowicielska moc tańca* - nr 3/44, s.27.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Jak uczyć młodzież przedsiębiorczości?* - nr 3/44, s.12.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Wakacyjne autorefleksje* - nr 3/44, s.3.
- WILANT Renata, *Wiersze o swoim mieście - Radość z pisania* - nr 3/44, s.19.

II. Wykaz ważniejszych informacji edukacyjnych zamieszczonych w „NE” w roku 2008 - cd.

nr 4/45

- KROPIWNICKI Jan, *List do nauczycieli autorów artykułów i materiałów edukacyjnych* - nr 4/45, s.17.
- MAY Zyta, *Inteligencja emocjonalna* - artykuły z czasopism - cz. II - nr 4/45, s.25-26.
- **PAWELSKI Leszek, *Komu potrzebne jest PSNT?* - nr 4/45, s.16.**
- Red., *Dyżury nauczycieli doradców metodycznych w roku szkolnym 2008/2009* - nr 4/45, s.9-10.
- Red., *Jak pisać mądrze i ładnie? Kampania ładnego pisania* - nr 4/45, s.22.
- Red., *Komu tytuł profesora oświaty?* - nr 4/45, s.6.
- Red., *Priorytety nadzoru pedagogicznego zachodniopomorskiego kuratora oświaty na rok szkolny 2008/2009* - nr 4/45, s.7.
- Red., *Szkoła, która polubiła Konfucjusza* - nr 4/45, s.21.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Co jest w nr 4/45? - Jesienne autorefleksje* - nr 4/45, s.3.
- THEIS Małgorzata, *VI Międzyszkolny Konkurs Fotografii Dziecięcej - Koszalin 2008* - nr 4/45, s.10.

nr 5/46

- KROPIWNICKI Jan, *List do nauczycieli autorów artykułów i materiałów edukacyjnych* - nr 5/46, s.23.
- Red., *Edukacja a rynek pracy* - nr 5/46, s.14.
- Red., *Jak zdobyć certyfikat „Szkoła promująca zdrowie”?* - nr 5/46, s.22.
- Red., *Kluczowe treści nauczania - wg nowej podstawy programowej* - nr 5/46, s.7.
- Red., *Laureaci pokojowej nagrody Nobla upominają się o edukację* - nr 5/46, s.14.
- Red., *Ruszyła Bałtycka Biblioteka Cyfrowa* - nr 5/46, s.23.
- Red., *Wychowanie fizyczne w nowej podstawie programowej* - nr 5/46, s.22.
- Red., *Zmiany proponowane przez MEN* - nr 5/46, s.7.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Grudniowe autorefleksje* - nr 5/46, s.4.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Kluczowe treści nauczania - wg nowej podstawy programowej* - nr 5/46, s.7.
- SAWIŃSKI Julian Piotr, *Zmiany proponowane przez MEN* - nr 5/46, s.7.
- SUCKIEL Izabela, *Klub Pracowników Samorządów Terytorialnych Odpowiedzialnych za Oświatę* - nr 5/46, s.10.
- *Wystawa partnerska fotografii Katarzyny Raczkowskiej i Janusza Graczyka w Galerii „Centrum”* - nr 5/46, s.24-26.